

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gazaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

Quod eleemosyna propter Dei amorem fieri debeat & non per iactantiam.
Cap. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54477)

QVOD ELEEMOSY
NA PROPTER DEI AMOREM
FIERI DEBEAT, ET NON PER
iactantiam.

CAPVT XXXII.

*Quinta condi-
tio.*

*Metaph. Sur-
ius. Petr. de
natalib.*

Licet supra positæ conditiones decori
Eleemosynæ conferant, eius tamen in-
tegritatem non perficiunt, nisi eius prima-
rius finis honor Dei constituatur. Exem-
plum huiusce rei nobis constituit D. Nico-
laus qui paternam hæreditatē maxima ex-
parte pauperibus erogauit, vt bene in se-
quenti claruit exemplo. Nam cum virum
quempiam tenuis fortunæ, ob indigentiam
filias nobiles prostituere velle intellexisset,
subitò alieno casu quasi proprio motu,
auxilium præbere non distulit. Noctis igitur
tempore domū indigentis petens, bur-
sam nummis doteque affluenti repletam
iniecit in ædes, hanc cum mane factò, vir
lætus excepisset, filiam primam tradidit cõ-
iugio. Quod opus cum viro Dei placuisset,
secundam intulit, qua & secunda fuit viro
sociata, denique & tertiam qua & tertia sce-
lici-

liciter per viri sancti auxilium fuit coniugata. Fugiebat autem ita sedulo mundani honoris auram, vt in operib⁹ pietatis videri nollet, visus autem etiam silentium imperreret. Non absimile est quod Archefilaum fecisse refert Seneca. Qui cum ægrotum ex Lib. 2. benef. amicitia familiarem sibi (pauperem verò) inuisisset, sub eius puluinari maximam posuit peccuniæ quantitatem, vt experget factus inueniret, vnde reliquum vitæ posset sustentare. Pudeat reuera Christianos illos, qui vanitatis auram captantes, videri ab hominibus volunt, laudari ab eis student, non verò magis à Deo à quo, cum Iudex sit æquitatis, in fine debent coronari. Illud Gregorij aduertite : *Per hoc quod agimus, laudes exterius nō queramus, si autem sit opus in publico, intentio tamen maneat in occulto.*

Cibus Deo arridens Eleemosyna est, dummodo recte intentionis fuerit sale cōdita. Cum largiris Eleemosynam indigenti, cum viduam subleuas tuis diuitijs, cum orphano tuam diuidis substantiam, cum virginem adultam matrimonio iungis, acceptissimum Deo cibum offers, verum, si fumo vanitatis atq; iactantiæ percussa fuerit, esca; iam non appetitum, sed potius vomitum prouocabit assumenti, Hanc iactantiā
tiam

tiam condemnat Inchino excellenti similitudine ait enim. Quemadmodū poma, ex arbore decepta sunt, in loco humido posita corrumpuntur, in sublimi vero maximo tempore cōseruantur: Ita opera Misericordiæ, si terrænæ vanitatis vel minimū quā respirent, corrumpuntur, si verò ad honorem Dei facta fuerint, in cœlis cōseruantur. Nam quia Cornelij opera & Eleemosynæ Dei honorē exquirebant, ideo audire meruit: *Eleemosynæ tuæ cōmemorate sunt in conspectu Dei.* Quis maiore sibi fingere potest insaniam, quā eorum qui Eleemosynas faciunt vt contemplantur ab hominibus? Istrionib⁹ iure eos assimilare possum. Nam sicut ad spectantiū recreationem, Istriones tripudiant & nugantur, vesperi autē fatigatos se sine fructu sentiūt: ita Hypocritæ toto tempore vitæ opera Misericordiæ exercent vt videantur, non vero vt fructum recipiant. *Reciperunt enim mercedē suam.* Cum mercenarius pro Domino laborat, artem omnē, omnē ingenium applicat vt opus quod à magistro sibi traditum est recte perficiat; dubitat enim ne opus imperfectū, atque ab intentione magistri alienū contemnatur; atque sic mercede priuetur. Sic Christiano agendum est. Præcipit Deus vt Misericordiā operaremur, at vero in opere charitatis iactan-

Act. 10.

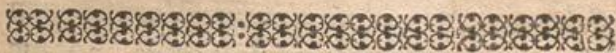
Matth. 6.

Stantiam inhiuit, ne infalemur. Nec om- Luc. 6.
 nino opera charitatis in publico exercita
 damnare intendo; fieri enim quandoque
 potest ut is qui in publico opus tale facit,
 proximū ad idem operandū inuitet; sicque
 opus eius meritoriū & fructuosum euadat.
 Verū, hoc maxime prælatis atque Ecclesiæ
 pastoribus conuenit quibus dictū est, *Lu-*
ceat lux vestra corā hominibus, ut videant o-
pera vestra bona, ut etiā scandalum euitetur.
 Dum enim publicè Eleemosynam largiun-
 tur, Auaritię notā, diuitibus maxime com-
 munē, à se repellunt. Veruntamē, ita rectæ
 intentioni prouidere debēt, ut ne vel mo-
 dicum quidē in vanitatē declinent; ne in-
 quā sciat sinistra quid dextra operetur. Hoc
 Dominus indicauit cū dixit: *Cū facis Elee-* Matth. 6.
mosynam noli tuba canere ante te. Sed arbi-
 trabitur fortassis quispiā obid Eleemosy-
 nam esse infructuosam; verum dubitatio-
 nem omnem remouet sapiens cum inquit:
 Licet mendici charitatis magnitudinē file-
 ant, licet homines opera pietatis nō extol-
 lant, *hæc tamē pro te exorabit ab omni malo. Cu-* Eccl. 29.
ius senrētię veritatē non ignorabat Seneca,
q̄ beneficia in occulto cōferenda esse cēse- Lib. 2. benef. c. 10.
bat, ut etiā is q̄ conferret ignoraretur. Dicat
igit̄ Christian⁹ cū Metello, qui interrogat⁹
de re quapiā respōdit: tunicā meā si id eloquū
posse.

Plur. tract. de garrul. Front. Lib. 1. stratag. *posset comburerem* : Dicat inquam silenti-
 ficena sibi imponens: dexteram combure-
 rem, si propter opus exhibitum, in iactan-
 tiam eleuaret. Nam qui vanam captare ge-
 stit auram opus bonum exercendo, simili-
 est homini thesaurum in manibus portan-
 ti, quod prædonum periculis expositum
 est. Securius autem tutiusque est abscondi-
 ti operis fructum reportare, quam per osten-
 tationem, omnimodam eius iacturam to-
 lerare. Sicut enim is qui candelæ lumen co-
 seruare vult, illud ventis & auræ non expo-
 nit, sed in lampade seruat & tegit; sic pari-
 ter qui charitatis ignem fouere desiderat,
 vt illud vanitatis ventis non exponat ne-
 cessarium est.

Licet verò habita solummodo ratione
 paupertatis, naturali quodam instinctu in
 opus bonum exercendum ferri possimus,
 ita tamen hoc faciendum est, vt à fine pri-
 mario, qui Dei honor & amor, est, nullatenus
 declinetur. Sunt enim plerique, qui ma-
 lo fine Eleemosynam faciunt, filiam pau-
 perem vestiunt, vt honori dedecus maius
 inferant, vt eorū concubitu fruantur. Bo-
 na quidem Eleemosyna per se est, sed malo
 fine plerumque corrumpitur. *Omnis enim
 actus est malus, cuius finis est malus. Ideò trito
 dici-*

dicitur elogio. *Quicquid agas prudenter agas & respice finē*, nam vt infra dicitur, *quicquid agant homines intentio iudicat omnes*. Et vt inquit Theologi: *omnes specificantur à fine*. Cū ergo intentio fuerit recta, omne op^o lucidum erit, si autem vel in vanitatem, vel in lucrum temporale, vel in inhonestam rem deflexerit, sanè iam non fructuosum est, verum etiam peccatum parit. Vt autem recta sit intentio, vt ex opere mercedem salutis recipias, ob amorem Dei eiusque honorem totum opus exercendum est. Hic terminus sit, hic sit Eleemosynæ scopus & finis.

QVOMODO AVTHORITAS REQVIRATVR
IN DANTE. *Sexta conditio.*

CAPVT. XXXIII.

QVonia plerumque fit, vt filij adhuc parentibus subditi, Eleemosynas largiri velint, operæ pretium facturū me credidi si eam, quæ requiritur in dante, auctoritatem explanarem. Necessarium est igitur vt is, qui Eleemosynam præstare vult

K sui